

Šalčininkų r. Turgelių Povilo Ksavero
Bžostovskio vidurinė mokykla

Povilas Ksaveras Bžostovskis
— Paulavos respublika

Projektas
2014

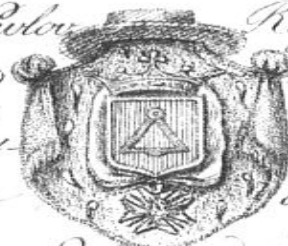

**Projekto idėjos ištakos
susijusios su šalia Turgelių
kaimo esančios Paulavos
istorija bei mokyklai
suteiktu Povilo Ksavero
Bžostovskio vardu...**

*Paul Xavier Cte Brzostowski,
heritier de Paulov Referendaire
du grand Duché
de Lituanie,
Chevalier de plusieurs
Ordres.*

Povilas Ksaveras Bžostovskis – LDK raštininkas, Stanislovo Augusto laikų Respublikos epochos valstiečių santykių reformatorius, mokslo mylėtojas, literatas, vertėjas, filantropas ir meno mecenatas, rašytojas, švietimo sistemos pradininkas, mokyklos valstiečių vaikams steigėjas, Turgelių parapijos klebonas, **Paulavos respublikos**

Buveš Paulavos dvaras

Buveš Paulavos dvaras

3. BUVISIO DVARO YARTAI

Paulavos dvaro griuvėsiai: centriniai vartai

5. BUVUSIO DVARO CĒNTRINIŅĀ, RŪMĀ, GRIUVĒŠĀI

19. BUV. DVARO RYTINĒS OFICINOS - ĢYV. NAMO ŠIAURĒS FASADAS 9

20. BUV. DVARO RYTINĖS OFICINOS - GYV. NAMO RYTŲ - VAKARŲ FAŠADAS

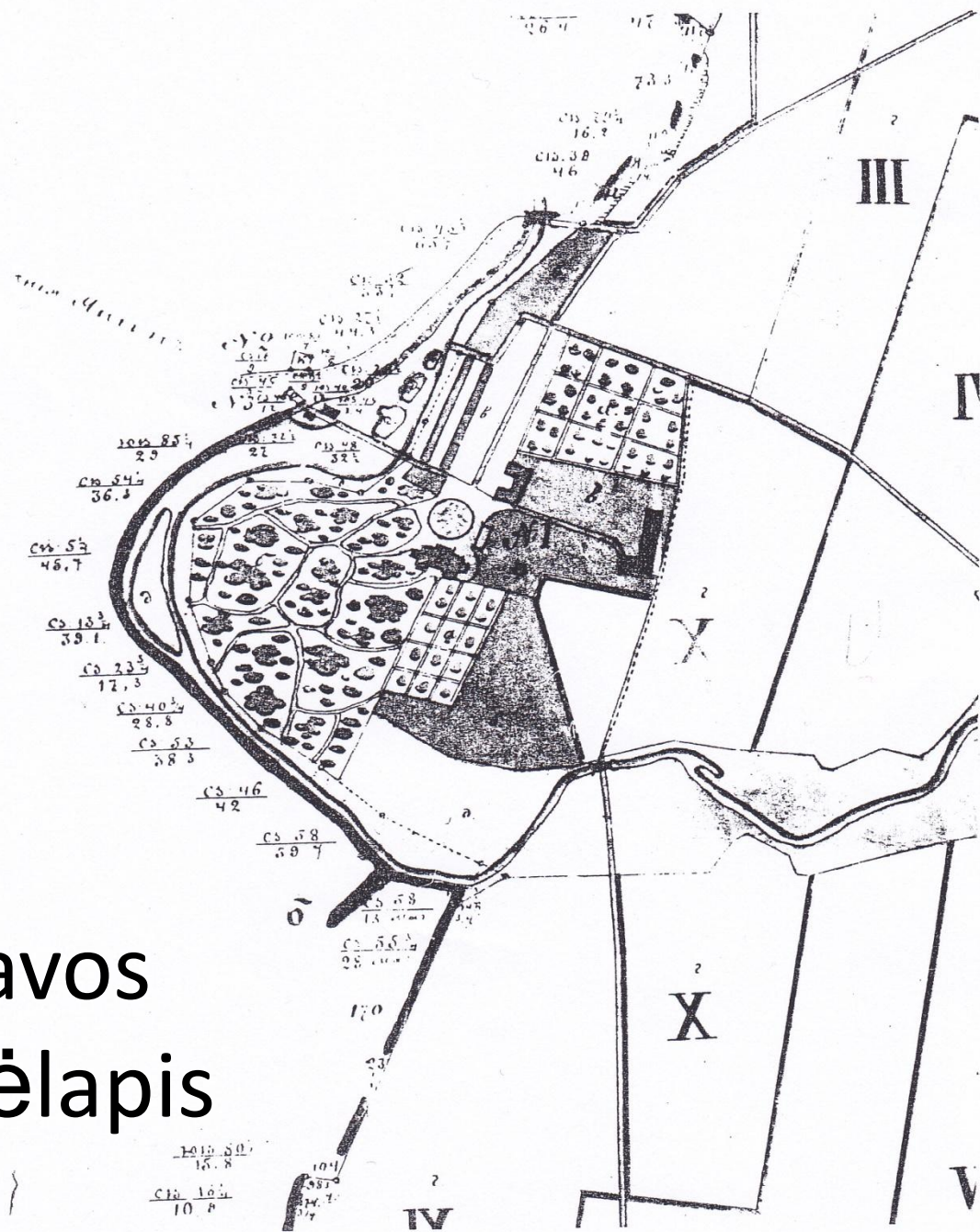
Paulavos dvaro griuvėsiai: rytinė oficina

**„Senojo malūno
griuvėsiai“, 1998 m.
autorė Ana Krepšul**

Paulavos žemėlapis

← MERKINĖS DVARO SODYBOS,
VAD. PAVLOVO RESPUBLIKA,
FRAGMENTAI

Paulava Šiandien

Turgelių Švč.
Mergelės
Marijos
Ėmimo į
dangų
bažnyčioje
saugomas
varpas su P. K.
Bžostovskio
inicialais

PAULAVOS VALSTIEČIŲ LAISVIŲ SUTEIKIMAS
1769 METAIS
AUTORIUS PRANCIŠKUS SMUGLEVIČIUS
Laisvių suteikimas Paulavos valstiečiams 1769 metais

2011/09/12 15:46

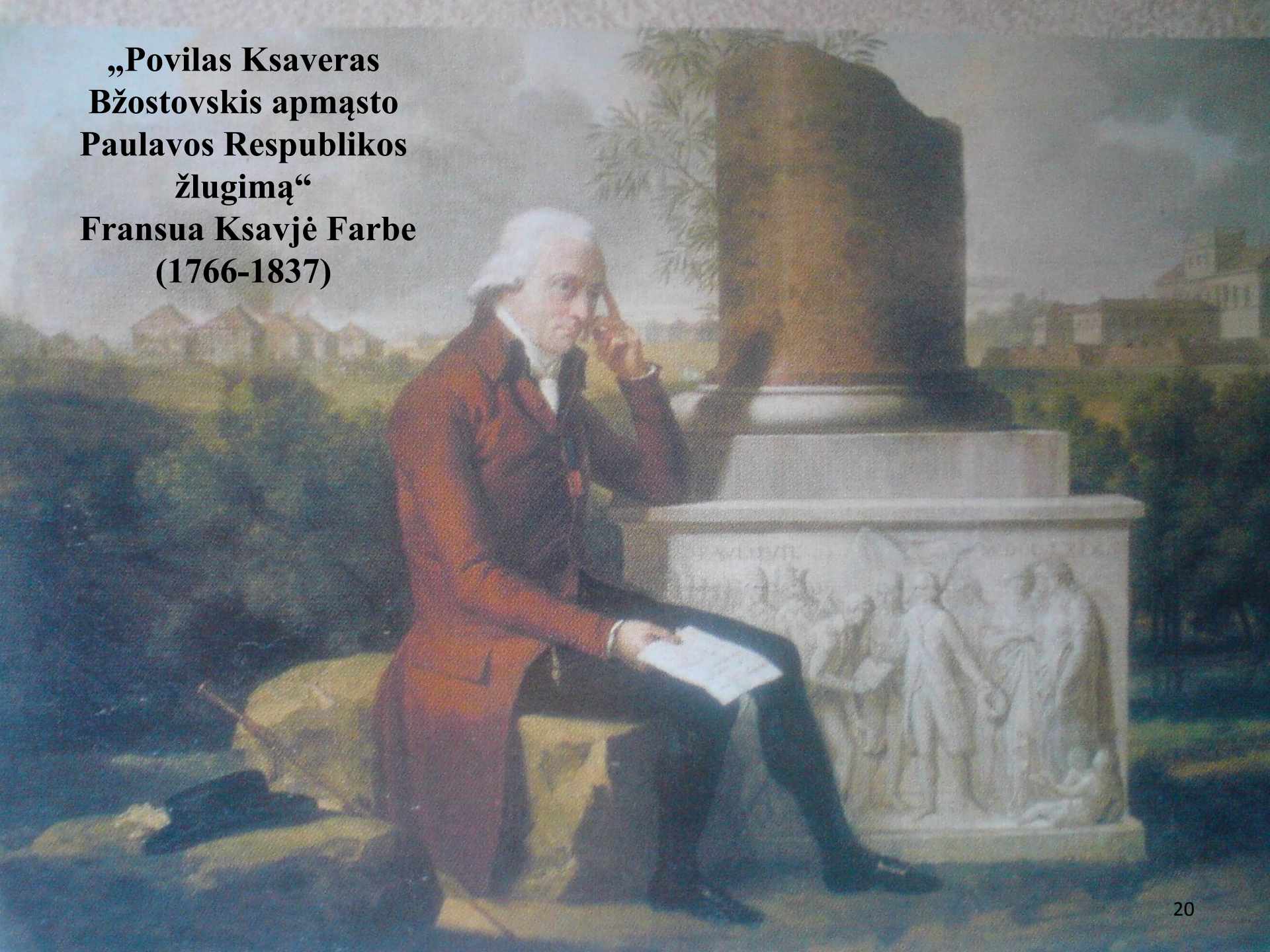
1795 m. karaliaus Stanislovo Augusto Poniatovskio iniciatyva sukurtas paveikslas *Laisvių suteikimas Paulavos valstiečiams 1769 metais*, autorius Pranciškus Smuglevičius

Paulavos
dvaro
griuvėsiuose
rasta rašalinė

**„Povilas Ksaveras
Bžostovskis apmąsto
Paulavos Respublikos
žlugimą“
Fransua Ksavjė Farbe
(1766-1837)**

1772 m. P. K. Bžostovskis vadovaudamasis „Turgelių miestelio gyventojų nuostatų“ 4 punktu įsteigia viešąją pradinę mokyklą Turgelių gyventojams.

Įstavy Stovuiacsiu do dobrego porządku y
powinności Osiadłych Lwzi w Miasteczku
Turgielach y w Folwarku Wiktoryzki nazwa
ne w Woicwudztwie Witonskim leżących y do
Plebaniy Turgielskiej należących przepisane
w Roku Trziesiątym Śwątym setnym Siedm
dziesiątym Wtórym.

Na dobrych Ludziach y namocodmionych
Prawach uszczęśliwić rządow polega.

1. Staranie nappierwsze stworzenia rozumnego jest, aby znal
Stworca kochał go ze uszapalicy Dufy y siel swoich czcić un
ne, y chwaty Onomu oddawał, we dni Niedzielne y uroczyste na
czcose Boga ustanowione, w Kosciele bywat od robot wstrzymat
sie, Własny kochał oraz przybawania Prosiu y Kosciele
Zachowywat.
2. Gdy od Ktorzyh Słona nieukontentowana appellował do
Samogo Pana zaubie będiu mogła, ustanowias sie, Stane St.
Ekonom Wiktoryzki, Ktorogo wffasy Lwzi do Plebaniy, nalcia
y sluchat y szanowac powinn iaku Osobe, z ramienia Panilogo
praełożona, Ado Woyt Turgielski, Stie Podwoyski Wiktoryzki
Pierwszy to scil St. Ekonom Doyzja, forwas będiu form zab ra
dnie byklos będa mogli.
3. Kazdy z Gospodarzow powinnen miece Czupla, z wierzchem gra
natonym baranom Czarzym obłożona, y Dwid, dluga, natolbi trzty,
Włazy Obwiazani sa, Druwtow Wozel y tranie ochrania, we dni
za swiateczno po nabozestwie Trybu Lwziomsligo kazdy Gospodarz
uzy sie obowiazany będiu. C. Rok zas raz dwa wize sie, d. sa
na wyznaczonym popie y rowniza będiu.
4. Koby z Truby niewiadomosci u do wiaz, y Obciaziw statury wy
mie mogli, Włazy Gospodarze zbrze sie, powinn na miacie
baldze, Koby sie Dwieci sztatc usyt.
5. Imkaiu Słody Kazdy Gospodarz selma, pora przed Domem swoim
miece powinnen naczynic z wowa, dla potrzebigo ugaszenia, iselbyja
gdzie Gycin uazczol.

6. w Domach swoich powinni będa, komoy murowane nad dach
Cinna uszczelniać lekka uprawias.
7. Kazdy Gospodarz powinnen miece Gyni rownowy.
8. Koby Ktorzy wieki, uszyj powinn dobitnie usilnigo stemona u
zaparnu zbriga.
9. Polatki do Starbu Rzecz, popoldney wiecznie uszyj oddawać roina,
uobowiazlu.
10. Kazdy Gospodarz, w Turgielach miekhaiy na put wlozcu, bowa
zamy isel robić na Trzicia z czym Dwor (zsc dni dwa, Maia)
prytym na Rok dni cztery w Folwarku Wiktoryzkiach Sianozu
zprzate, Ona w rok stych Solt, pię oddawai.
11. Pociarowi w Folwarku Wiktoryzkiach miekhaiy z put wlozcu
stych Solt, Dwadziecia cztery, co Rok stane Dworowi maia, Sa
dziesz Dny stwiec na Rok do Wina, od bywai, ajealiby stoy
midzdy, lub Dwor niepotrzebowat, za kaada, stoy stych Solt,
trzy, zaplatu będiu powinnen, Doyzjom Dwaćm Dwanasie na Rok
od stuye kazdy ma, to isel, do Wozina zbrze lub siana dni trzy,
do Grama trzy dni, do Lwza stze dni po dwoi Ody. Doygo Dni
do kur dwoie, saie dwadziecia do Dworu oddawai maia;
12. Ciagle w Folwarku Wiktoryzkiach miekhaiy na put wlozcu,
na Trzicia maia, robi Dworowi dni trzy, tym sposobem dwo
stych z czym Dwor (zsc dni dwa, Kobieta stze seden.
13. Na panstyczne do Dworu powinn uszyj pędzicie a samym sel
dnie Janca, a z panstyczny schidzie ozachobrie.
14. Do naprawienia Probel Mostow, starych y nowych robicma wy
wozonic na me Doywa uszyj Gospodarze Obwiazani sa;
15. Powinnosci uszyj Oprisanc, maizie byklos scięga do put
Włali gruntu Koby zas wiecy trzymat tabowu pta
ie czyi Panstyczne od bywai ma w proporcya stasi
gruntu.
16. Prayptacemu Czynu Kazdy z Gospodarzow do Kwiatony
pusty try, na Cypens papieru, Termin zas oddawama Cyn
now wyznacza sie, czyi czu postawty od Swietly Michalcy,
sz da do Swietly Marzina.
17. Te Ustawy azby byty, od Kazdego wyznacmystam publicz
chowanu Wotawotory Woyt Turgielski y Podwoyski Wiktoryzki pid
mie postrozone powinn, y Dworoy z wierzchnie danyzel, ktora
nad uprzadzaciami uszye wladzy Solt powozony.

Pradinė mokykla Turgeliuose (1918-1920)

Pirmieji abiturientai, 1957 m.

**Turgelių vidurinės mokyklos pastatas,
1969 m. spalio mėn. 29 d.**

1998 m. lapkričio mėn. 27 d.
Turgelių vidurinei mokyklai
suteiktas Povilo Ksavero
Bžostovskio vardas.

Povilo Ksavero Bžostovskio vidurinėje mokykloje įkurtas kraštotyros muziejus

Muziejus šandien

2010/10/21

**2014 m. Turgelių Povilo Ksavero
Bžostovskio vidurinės mokyklos
direktorė Lucija Jurgelevič kartu su
bendraautorėmis žurnaliste Aurelija
Arlauskiene (knygos sudarytoja) ir
istorike Ramune Šmigelskyte-Stukiene
išleidžia įspūdingą knygą
*Povilas Ksaveras Bžostovskis –
Paulavos respublika.***

POVILAS KSAVERAS
BŽOSTOVSKIS

PAULAVOS
RESPUBLIKA

POVILAS KSAVERAS
BŽOSTOVSKIS

PAULAVOS
RESPUBLIKA

Siekiant minėtą leidinį pristatyti visuomenei bei kuo plačiau skleisti žinią apie Turgelių Povilo Ksavero Bžostovskio vidurinės mokyklos globėją pradedamas vykdyti bendruomeniškiausias 2014 m. mokyklos projektas „*Povilas Ksaveras Bžostovskis – Paulavos respublika*“.

Turgeliai

Pirmasis projekto etapas
(Vilniaus Rotušėje):

**2014 m. sausio mėn. 21 d. Turgelių
Povilo Ksavero Bžostovskio
vidurinės mokyklos 11-12 kl.
mokiniai, tėvai ir nemaža dalis
pedagogų dalyvauja bei padeda
organizuoti iškilmingas knygos
sutiktuves Vilniaus Rotušėje.**

Knygos autorės

**Rūmų damomis
ir kavalieriais
virtę Turgelių
Povilo Ksavero
Bžostovskio
vidurinės
mokyklos
mokiniai
pasitinka
svečius.**

Polonezas.....

Pirmasis projekto etapas (mokykloje):

nuo 2014 m. sausio mėn. 25 d.

Turgelių Povilo Ksavero Bžostovskio vidurinės mokyklos bibliotekoje veikia paroda, skirta knygai *Povilas Ksaveras Bžostovskis – Paulavos respublika* bei jos autorėms, su kuria gali susipažinti visa mokyklos ir kaimo bendruomenė.

ALFABETINIS

KATALOGAS

POVILAS KSAVERAS
BZOSTOVSKIS
PAULAVOS
RESPUBLIKA

Antrasis projekto etapas:

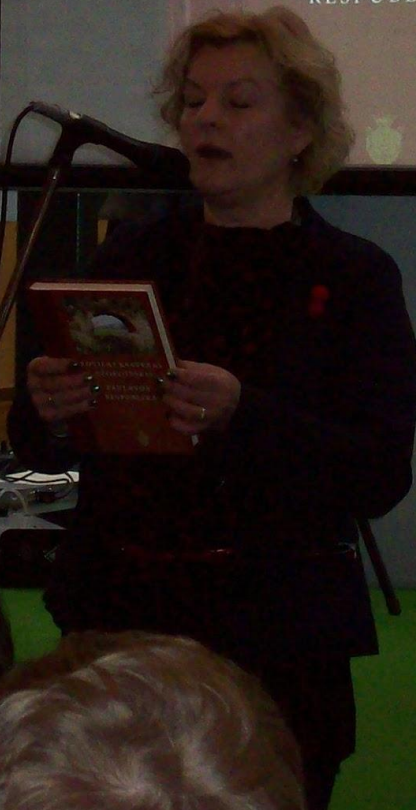
2014 m. vasario mėn. 23 d.
Litexpo, Lietuvos parodų ir kongresų centre, Vilniaus knygų mugės metu Turgelių Povilo Ksavero Bžostovskio vidurinės mokyklos mokytojų ir didžiosios dalies 6-10 kl. mokinių paruoštų dviejų spektaklių „*Paulavos istorija*“ (lietuvių kalba) ir „*Švietimas Paulavoje*“ (lenkų kalba) premjera.

POVILAS KSAVERAS
BŽOSTOVSKIS
PAULAVOS
RESPUBLIKA

DAMAS

„Paulavos istorija“

POVI
B

AS

TYDA

POVILAS KSAVERAS
BZOSTOVSKIS
PAULAVOS
RESPUBLIKA

Povilas Ksaveras Bžostovskis – LDK rašytojas, Augusto laikų Respublikos epochos valstiečių mokslo mylėtojas, literatas, vertėjas, filantropas, rašytojas, švietimo sistemos pradininkas, vaikams steigėjas, Turgelių mokyklos įkūrėjas.

 AUGU SKAITYDAMAS

ulino griuvėsiai“,
998 m.

IA

U
ITYDAMAS

Duqësi Sull
Mendës
Fëmijë
Drejtë
Njëditë
Njëditë
Njëditë
Njëditë
Njëditë
Njëditë

YDAMAS

Povilo Kovero Ežstovsko v
mškloje kartas

„Švietimas Paulavoje“

Povilas Ksaveras Bžostovskis – LDK
Augusto laikų Respublikos pirmosios valstybinės
mokslo myletojas, literatūros vertėjas,
rašytojas, švietimo sistemos
vaikams steigėjas.

MAS

AUGU
SKAITYDAMAS

AUGU
SKAITYDAMAS

PAULAVOS RESPUBLIKA

3.05

Trečiasis projekto etapas:

2014 m. kovo mėn. 11 d.

Turgelių Kultūros centre, minint
Kovo 11-ąją, kartu su specialia
įžangine dalimi spektaklis
„Paulavos istorija“ pristatomas
Turgelių kaimo bendruomenei.

KOVO 11

Organizatoriai džiaugiasi ir didžiuojasi, kad išties įspūdingas įvairių projekto veiklų dalyvių skaičius galėjo plačiau susipažinti su iškilium Lietuvos istorijos faktu – Paulavos respublika ir jos įkūrėju Povilu Ksaveru Bžostovskiu.

**Nuoširdžiai dėkojame visiems
dalyvavusiems, palaikiusiems ir
tiesiog nelikusiems abejingais.**

Ačiū!

***Ateis metas,
kai nuverstos prietarų
statulos leis garbinti tavo
vardą.***

***Stokis dabar išvien su
Chreptavičiumi ir Zamoiskiu,
kuriuos žmonija užkels ant
amžinųjų altoriaus!***

(Juzef Vybicki „Keliautojas Pavlove“, 1773)